

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ В ТДАТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Шляпіна Олеся

Таврійський Державний Агротехнологічний Університет ім.Дмитра Моторного

Анотація. В статті розглядаються педагогічні засади іншомовної підготовки вузькопрофільних спеціалістів у ТДАТУ імені Дмитра Моторного. Наголошується, що особливу значущість ця проблема має у процесі іншомовної комунікації в умовах глобалізації суспільства. Надається опис нестандартних методів і форм, які використовуються у курсі навчання іноземної мови в даному Закладі Вищої Освіти. Обґрунтовується важливість підготовки та професійного рівня саме викладача іноземної мови, підвищення його професійної компетентності, рівня саморозвитку та самопідготовки, що безпосередньо впливає на рівень викладання в Університеті. Особливу увагу приділено вимогам до викладачів, їх професійним та творчим здобуткам у галузі викладання іноземної мови у ЗВО. Надаються приклади методичних розробок викладачів ТДАТУ імені Дмитра Моторного та шляхи підвищення кваліфікаційного рівня викладача. Важливо те, що на іншомовну підготовку майбутніх спеціалістів звертає увагу значна кількість дослідників, але їх праці здебільш розкриті фрагментарно, не у широкому змісті. Тому дана стаття набуває актуальності через її широкий огляд педагогічних засад у підготовці спеціалістів Університету. Звертається увага на те, що варто проводити навчання іноземній мові, що буде близько за фахом. Тобто дійсно знадобиться фахівцю після закінчення Закладу Вищої Освіти та буде допомагати у подальшому житті, як професійному, так і особистому. Як приклад нестандартних методів і форм які використовуються у курсі навчання іноземної мови наведені використання мережі Інтернет, демонстрація різних форм презентацій одночасно – це тексти, інтерактивні карти, графіка, аудіо тексти, відеозаписи. Використання таких мультимедійних технологій в навчанні іноземної мови дозволяє значно підвищити якість викладання і якість знань студентів. Використання нових інформаційних технологій розвивають у студентів комунікативні, когнітивні та творчі здібності, що є надзвичайно важливо в сьогоденні.

Ключові слова: ділові ігри, здібності викладача, інформаційні технології, комунікативна взаємодія, мультимедійні технології.

Анотація.

Шляпина О.В. Педагогические основы иноязычной подготовки будущих специалистов ТДАТУ имени Дмитрия Моторного

В статье рассматриваются педагогические основы иноязычной подготовки узкопрофильных специалистов в ТДАТУ имени Дмитрия Моторного. Отмечается, что особую значимость эта проблема имеет в процессе иноязычной коммуникации в условиях глобализации общества. Дается описание нестандартных методов и форм, которые используются в курсе обучения иностранному языку в данном университете. Обосновывается важность подготовки и профессионального уровня именно преподавателя иностранного языка, повышения его профессиональной компетентности, уровня саморазвития и самоподготовки, непосредственно влияющего на уровень преподавания в Университете. Особое внимание уделено требованиям к преподавателям, их профессиональным и творческим достижениям в области преподавания иностранного языка в ЗВО. Предоставляются примеры методических

разработок преподавателей ТГАТУ имени Дмитрия Моторного и пути повышения квалификационного уровня преподавателя. Важно то, что на иноязычную подготовку будущих специалистов обращает внимание значительное количество исследователей, но их труды, большей частью, раскрыты фрагментарно, не в широком смысле. Поэтому данная статья приобретает актуальность из-за ее широкого обзора педагогических основ в подготовке специалистов Университета. Обращается внимание на то, что следует проводить обучение иностранному языку, что будет близко к специальности. То есть, действительно, понадобится специалисту после окончания высшего учебного заведения, и будет помогать в дальнейшей жизни, как профессиональной, так и личной. В качестве примера нестандартных методов и форм, используемых в курсе обучения иностранному языку, приведены такие, как сеть Интернет, демонстрация различных форм презентации одновременно - это тексты, интерактивные карты, графика, аудио тексты, видеозаписи. Использование мультимедийных технологий в обучении иностранному языку позволяет значительно повысить качество преподавания и качество знаний студентов. Использование новых информационных технологий развивают у студентов коммуникативные, когнитивные и творческие способности, что чрезвычайно важно в настоящее время.

Ключевые слова: деловые игры, информационные технологии, коммуникативное взаимодействие, мультимедийные технологии, способности преподавателя.

Resume:

Shliapina O.V. Pedagogical principles of foreign language training of future specialists at Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

The article discusses the pedagogical foundations of foreign-language training of narrow-profile specialists at the Dmytro Motornyi TSATU. It is noted that this problem is of particular importance in the process of foreign language communication in a globalized society. A description of non-standard methods and forms that are used in foreign language training course at this university is given here. It justifies the importance of training and the professional level of the teacher of foreign language, increasing his professional competence, the level of self-development and self-training, which directly affects the level of teaching at the University. Particular attention is paid to the requirements for teachers, their professional and creative achievements in the field of teaching foreign language in University. The examples of methodological developments of teachers of Dmytro Motornyi TSATU and ways to improve the qualification level of the teacher are providing. It is important that a significant number of researchers pay attention to the foreign language training of future specialists, but their works, for the most part, are disclosed fragmentarily, not in a broad sense. Therefore, this article is gaining topicality because of its wide overview of the pedagogical principles of training by specialists of the University. Attention is drawn to the fact that foreign language training should be carried out, which will be close to the specialty. That is, indeed, a specialist will need it after graduating from a higher educational institution, and will help in future life, both professional and personal. As an example of non-standard methods and forms used in the course of teaching a foreign language, such as the Internet, a demonstration of various forms of presentation, given at the same time - these are texts, interactive maps, graphics, audio texts, video recordings. The use of multimedia technologies in teaching foreign language can significantly improve the quality of teaching and the quality of students' knowledge. The use of new information technologies develops students' communicative, cognitive and creative abilities, which are extremely important at the present time.

Key words: business games, communicative interaction, information technology, multimedia technologies, teacher's abilities.

1. Постановка проблеми.

Метою навчання та вивчення іноземної мови в Загальноєвропейських рекомендаціях визначено іншомовну комунікативну компетенцію, необхідність підвищення рівня якої підкреслюється в методичних рекомендаціях «Контроль та оцінювання навчальних досягнень ...», розроблених Міністерством освіти і науки й Національною академією педагогічних наук України [7, с.5]. Необхідність навчання іноземній мові студентів різних спеціальностей, зокрема технічного спрямування зумовлюється постійною необхідністю підвищувати свій професійний рівень та здобувати необхідні знання на практиці з партнерами із-за кордону, перебувати на практиці за кордоном, а також подальшою необхідністю співпрацювати з іноземними компаніями у майбутньому (в процесі технологічних операцій). Ефективність оволодіння іншомовним матеріалом студентами, їх здатність швидко реагувати в ситуаціях іншомовного середовища, розуміти та спілкуватись іноземною мовою значною мірою залежить від рівня готовності викладачів до окресленого виду діяльності, до формування комунікативної компетентності студентів. Визначальну роль у процесі підготовки педагогів до навчання іноземних мов у ЗВО відіграє вища школа, першочергове завдання якої – створення умов для ефективного формування та розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів. Сучасна освітня політика спрямована на процес підготовки вчительських кадрів нового покоління, удосконалення системи вищої професійної освіти. Саме тому питання формування професійної компетентності викладача іноземної мови постає особливо гостро. У результаті підготовки майбутні педагоги повинні оволодіти не лише високим рівнем іншомовного мовлення, а й обов'язковою філологічною та професійно-методичною підготовкою, що дасть змогу сформувати у студентів окремі компетентності, необхідні для їхньої майбутньої професійної діяльності [7].

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки педагогічних кадрів до навчання іноземної мови привертає особливу увагу протягом останніх декількох десятиліть і постала предметом наукового пошуку багатьох авторів (В. Баркасі, О. Бігич, Л. Бродська, В. Буренко, О. Волченко, І. Закір'янова, Л. Засекіна, М. Князян, Т. Колодько, Т. Коноваленко, І. Мамчур, Г. Мельниченко, Т. Мороз, О. Рудич, Н. Савчак, О. Соловова, Ю. Стиркіна, С. Хмельковська, Я. Черньонков, А. Шишко, Н. Язикова та ін.). У сучасних дослідженнях іншомовну комунікативну підготовку описують, як необхідний людині рівень сформованості досвіду міжособистісної взаємодії, щоб успішно функціонувати в суспільстві з огляду на власні здібності й соціальний статус [2, с.13]. Особливу значущість ця проблема має у процесі іншомовної комунікації в умовах глобалізації суспільства. Увага науковців зосереджується на модернізації підходів щодо формування іншомовної професійної компетентності, володіння якою дає змогу майбутньому спеціалісту ефективно здійснювати міжмовну й міжособистісну комунікацію. Крім того, вільне спілкування іноземною мовою забезпечує можливості для створення ділових, професійних і культурних контактів, залучає студентів до світової культури, сприяє підвищенню загального культурно-професійного рівня розвитку особистості.

На іншомовну підготовку майбутніх спеціалістів звертає увагу значна кількість дослідників. Вчені розглядають іншомовну підготовку, як багатоаспектне явище і висвітлюють його сутність і структуру (А. Андриенко, Г. Архипова, Н. Гез, С. Козак, О. Павленко, Н. Пруднікова, Ю. Федоренко), професійну спрямованість (Е. Клименко, Л. Ковальчук, О. Павленко, М. Прадівляний, Н. Пруднікова), вказують на особливості набуття іншомовної компетентності у мовних та немовних ЗВО (Е. Шубин, Є. Пассова, С. Тер-Мінасова, Л. Щерба). Але слід зауважити, що дане питання досліджується дещо сегментно, де кожного разу вчений переслідує конкретні цілі які ставляться у певній ситуації. На нашу думку, очевидним є те, що іншомовна підготовка повинна ґрунтуватися на певних методологічних принципах, які лежать в основі її засвоєння, і тоді можна орієнтуватись на вузькоорієнтований професійно спрямований підхід до вивчення іншомовної підготовки. Основні методи та принципи у цьому питанні мають спиратись на те, що Заклад Вищої Освіти повинен підготувати спеціаліста за фахом, придатного працювати не лише у своїй країні, але і по всьому світові [3].

Однією з основних цілей навчання іноземної мови в нашому Університеті є розвиток у студентів професійно-орієнтованої міжкультурної компетентності. Ця компетентність складається з багатьох під-компетентностей, а саме:

- навчання іншомовного спілкування відбувається шляхом формування та розвитку іншомовної комунікативної компетентності;
- розвиток та активізація міжпрофесійного мислення досягається шляхом інтеграції професійної компетентності;
- діалог культур та знання міжкультурних особливостей можливо при умові розвитку соціокультурної компетентності;
- активна позиція студента в навчальному процесі реалізується завдяки формуванню навчальної компетентності.

Отже, формування професійно-орієнтованої компетентності спирається на розвиток комунікативної, соціокультурної, професійної та навчальної компетентностей [1; 4].

Для досягнення якісного рівня навчання іноземної мови в ТДАТУ ім. Дмитра Моторного реалізуються наступні фактори:

- 1) високий професіоналізм викладачів іноземної мови;
- 2) мотивація студентів;
- 3) використання сучасних підручників та впровадження європейських стандартів в практику викладання іноземної мови;
- 4) комунікативний підхід;
- 5) використання мультимедійних лабораторій;
- 6) збільшення годин на вивчення іноземної мови.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є аналіз новітніх методик, спрямованих на підвищення якості іншомовної підготовки вузькофахових спеціалістів з технічних спеціальностей.

Завдання: 1. підтвердити важливість використання педагогами новітніх методик навчання іноземній мові вузькопрофільних спеціалістів з технічних спеціальностей;

2. проаналізувати найефективнішу та найдоступнішу методику іншомовної підготовки спеціалістів вузького фаху;

3. обґрунтувати важливість підготовки та професійного рівня викладача іноземної мови, підвищення його професійної компетентності, рівня саморозвитку та самопідготовки;

4. зробити висновки щодо якості іншомовної підготовки вузькофахових спеціалістів з технічних спеціальностей в ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Об'єкт: вплив підготовки та професійного рівня викладача іноземної мови на якість іншомовної підготовки вузькофахових спеціалістів з технічних спеціальностей в ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Предмет: якість іншомовної підготовки вузькофахових спеціалістів з технічних спеціальностей в ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Методи наукового дослідження: емпіричні (збір матеріалу, розробка теорії, що пояснює об'єкт дослідження), теоретичні (аналіз та узагальнення).

3.Виклад та аналіз основного матеріалу дослідження. Програма навчання іноземних мов в ТДАТУ імені Дмитра Моторного базується на нормативних документах Міністерства освіти і науки, на Загальноєвропейських рекомендаціях, на програмах з іноземної мови професійного спрямування для вищих навчальних закладів України. Всі робочі навчальні програми складено згідно вимог цих документів. Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження активних нестандартних методів і форм роботи, щоб студенти могли краще і більш

свідомо засвоїти матеріал. [3, с. 116]

Знання іноземних мов сприяє реалізації іншомовної комунікації з колегами країн Європи, Америки та Сходу, дає шанс молодим спеціалістам досягти успіху у професійній сфері, мати можливість збирати та аналізувати наукові досягнення, проводити дослідницьку діяльність шляхом читання науково-технічної літератури закордонних спеціалістів. Іншомовна комунікативна компетентність, як важливий компонент комунікативної культури, є дуже важливим складовим підготовки студентів мовних ЗВО, що робить дану тему суттєвою та актуальною [5, с. 82].

Викладання іноземних мов ТДАТУ імені Дмитра Моторного орієнтується на нові цілі, зміст, принципи та методики. Оцінювання знань відбувається згідно кваліфікаційних характеристик, де визначено типові знання і вміння для подальшого використання їх в практичній діяльності. Таким чином, навчання іноземним мовам націлено на професійну, комунікативно - направлену підготовку студентів Університету.

Метою навчання іноземній мові у нашому Університеті є формування у студентів англomовної професійної комунікативної компетенції у всіх видах іншомовної мовленнєвої діяльності (читанні, говорінні, аудіюванні, письмі), а, також, вдосконалення набутих на попередньому етапі навчання *загальних* (знання світу, соціокультурні знання, міжкультурне усвідомлення, вміння та навички, «компетенція існування», вміння учитися, мовна і комунікативна свідомість, загальні фонетичні здібності, евристичні вміння) та *комунікативних* компетенцій (лінгвістичної, лексичної, граматичної, семантичної, фонологічної, орфографічної). А також сприяти актуальному усвідомленню необхідності вивчення іноземної мови, щоб стати освіченою, культурною, професійною і успішною людиною, тобто усвідомити свою діяльність.

Викладач завжди був, є і буде головною фігурою в освіті. Для викладачів ТДАТУ імені Дмитра Моторного головним є три типи діяльності: педагогічна, наукова і суспільна. Викладачі виконують дві важливі функції. Перша – це формування бази знань студентів. Друга – перетворення студента в об'єкт самоосвіти. Для того, щоб виконати ці функції, викладач повинен бути професіоналом, який відмінно знає свій предмет і може вирішити педагогічні задачі. Ефективність педагогічної діяльності викладача залежить від гарного знання свого предмету, здібності до постійного навчання, потреби отримання нових досягнень.

Викладачі також повинні вміти розробляти навчальні курси, створювати навчальні програми, готувати навчально-методичну літературу, читати лекції і проводити практичні заняття, шукати нові педагогічні методи, проводити консультативну і індивідуальну роботу зі студентами, займатися науково-дослідною роботою зі студентами, постійно підвищувати кваліфікацію [1; 3].

Зокрема, на кафедрі іноземних мов у ТДАТУ імені Дмитра Моторного, викладачі постійно підвищують свою кваліфікацію, відвідуючи міжнародні відеоконференції, курси підвищення кваліфікації, семінари та тренінги, проводять конференції з іноземних мов. Результатом невід'ємно є:

- суттєве покращення володіння англійською мовою викладачами Університету;
- збільшення числа курсів, що читаються англійською мовою;
- забезпечення англomовних програм підготовки бакалаврів, магістрів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії;
- створення системи англomовної підготовки викладачів випускових кафедр технічних факультетів, силами викладачів іноземної мови, які пройшли тренінг в Британській Раді.

Викладач іноземної мови ЗВО повинен не тільки дати студенту мовну підготовку,

але й направити їх на практичне застосування мови в професійній, науковій та інформаційній діяльності. В процесі навчання і після його закінчення.

Викладачі переконують студентів в необхідності вивчати іноземну мову. Вони вчать студентів вчитися, розвивають у них потребу в систематичному навчанні, тому що дуже важливо є навчити випускника постійно і безперервно збагачувати свої знання в подальшому житті. В Університеті постійно оновлюється навчально-методичне забезпечення студентів. Використовуються вузькоспеціалізовані підручники та методичні посібники, які підготували викладачі Університету, а також іноземні видання.

Наприклад:

1. Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Економіка підприємства»/Т.В.Караєва. – Мелітополь: ТДАТУ, 2018. - 130 с.

2. Симоненко С.В. Ділова англійська мова: навч.-метод. посіб.з розвитку навичок читання, говоріння та письма для студентів. Магістратури заочної форми навчання / С. В. Симоненко. – Мелітополь: ТДАТУ, 2014. – 50 с.

3. Тітова О.А. Навчальний посібник з розвитку навичок аудіювання у студентів аграрного напряму / О.А. Тітова. – Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет, 2015. – 21 с.

4. Тематичні відео фрагменти: Додаток до навчально-методичного посібника для студентів немовних спеціальностей ОКР: Магістр денної форми навчання / Т.В. Караєва. – Мелітополь: ТДАТУ, 2015. – 121 с.

В період навчання, на заняттях багато часу приділяється підготовці проектів, виконанню комунікативних вправ, дискусіям, презентаціям, проведенню комунікативних ігор [4]. Використання ділових ігор при навчанні іноземній мові націлене на навчання професійному спілкуванню. В процесі таких ігор ми можемо виявити рівень професійних знань студентів, вміння застосовувати ці знання в складних ситуаціях. Це є найпродуктивнішою методикою навчання іноземної мови, на нашу думку. Особливо у комбінації з використанням мультимедійних технологій.

Сучасні тенденції вимагають використання мультимедійних технологій у викладанні іноземних мов. Викладачі ТДАТУ імені Дмитра Моторного в процесі навчання використовують настінні телевізори, комп'ютери, Інтернет, мультимедійні розробки занять. Мультимедійні технології надають можливість мати доступ до автентичних матеріалів, які можна використати на заняттях. Аудіо - та відео кліпи, як і автентичні тексти зі спеціальності та комунікативні вправи, сприяють оволодінню реальною живою мовою. Комп'ютерні проекти – це цінний допоміжний засіб у вивченні іноземних мов. На заняттях при використанні мережі Інтернет, можна демонструвати різні форми презентацій одночасно – це тексти, інтерактивні карти, графіка, аудіо тексти, відеозаписи. Викладачі широко використовують вже готові програмні продукти і продукти, які розробили самі, а також ресурси Інтернет.

Наші студенти регулярно мають змогу брати участь у відео-конференціях з різними країнами, останнім часом з Японією. В такому виді діяльності студенти не лише тренують свій рівень володіння іноземною мовою, але й обмінюються знаннями, досвідом, емоціями, культурними знахідками, традиціями в живому спілкуванні [6]. Це дуже мотивує на швидке підвищення професійного рівня, ступеня володіння іншою мовою, активізує пізнавальний інтерес, що є надзвичайно важливим в сьогоденні.

Використання мультимедійних технологій в навчанні іноземної мови дозволяє значно підвищити якість викладання і якість знань студентів. Використання нових інформаційних технологій розвивають у студентів комунікативні, когнітивні та творчі здібності. При використанні мультимедійних засобів навчання в поєднанні з діловими

іграми ми створюємо умови, що максимально наближені до реального мовного спілкування у певній фаховій спрямованості. Тому таке поєднання дає більш позитивний та продуктивний результат навчання, особливо в підготовці іноземного спілкування фахівців. Комунікативна взаємодія базується на довірі та взаємоповазі учасників педагогічного процесу. Тому дуже важливо встановити такий зв'язок між викладачем та студентом із самого початку навчання, демонструючи свій професійний рівень, особисті та творчі досягнення, взаємоповагу до майбутніх фахівців, та звичайно, дружелюбність. Не варто нехтувати і наголошенням на можливостях, що дає студентів вивчення іноземної мови, використання новітніх методик навчання у поєднанні з діловими іграми, у подальшому професійному та особистому житті.

4.Висновки. В ТДАТУ імені Дмитра Моторного якість підготовки майбутнього спеціаліста тісно пов'язана з необхідністю оволодіння іноземною мовою. Знання мови дає можливість студентам бути мобільними в міжнародному просторі. З кожним роком в Університеті розширюється практика навчання наших студентів і аспірантів в кращих університетах Європи і світу за програмою академічної мобільності. Серед викладачів та студентів регулярно ведуться відео-конференції з різними країнами.

За весь період навчання в Університеті у студентів формуються загальнокультурні і професійні компетентності. Вся мовна підготовка спрямована на допомогу майбутньому спеціалісту засвоїти знання з іноземної мови на високому рівні, щоб в подальшому він з легкістю застосовував їх в своїй професійній діяльності.

Викладачі розробляють методичні рекомендації, посібники для студентів вузької спеціалізації. В них використовуються автентичні тексти за спеціальністю та пропонується виконати велику кількість цікавих вправ.

Головним у викладанні іноземної мови є комунікативний підхід. Він спрямовується на формування у студентів змістовного сприйняття і розуміння іноземної мови, оволодіння мовним матеріалом для правильної побудови мовних висловлювань. На практичних заняттях велику увагу приділяють груповому навчанню. Студенти вчаться працювати разом, вони вчаться слухати своїх товаришів, вести бесіди і дискусії в групі, працюють разом над проектами своєї спеціальності.

Таким чином, розглядаючи все вищеперераховане, ми досягли усіх поставлених задач наукової статті та підтвердили важливість використання педагогами новітніх методик навчання іноземній мові вузькофахових спеціалістів з технічних спеціальностей; виявили, що найефективніше та найдоступніше у іншомовній підготовці спеціалістів вузького фаху буде поєднання ділових ігор з мультимедійними технологіями. Також обґрунтували важливість підготовки та професійного рівня викладача іноземної мови, бо рівень його саморозвитку та самопідготовки суттєво впливає на якість іншомовної підготовки студентів, тобто майбутніх вузькофахових спеціалістів. Перспектива дослідження є в тому, щоб провести моніторинг найефективніших мультимедійних технологій щодо певного фаху навчання.

Список використаних джерел

1. Холод І.В. Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Умань, 2016. 150 с.
2. Рубинштейн С.Л. Основи загальної психології . П., 2002. 720 с.
3. Ягупов В.В. Педагогіка. Либідь, 2002. 506 с.
4. Вольфовська Т. О. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети. *Шлях освіти*. 2001. № 3. С. 13–16.
5. Hymes, D. On communicate competence. *Sociolinguistics* . *Penguin Education*. 1972. № 4. P. 269 - 293.

6. Norman B. Trainers' tips: Active listening exercises. *Training Zone*. Available at: URL: <https://www.trainingzone.co.uk/develop/cpd/trainers-tips-active-listening-exercises> (дата звернення: 26.03.2020)

7. Гусак Л.В. Підготовка майбутніх учителів до асоціативного навчання іноземних мов учнів початкової школи : монографія / Людмила Гусак ; за ред. Петра Гусака. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 364 с.

References

1. Kholod I.V. (2016) *Metody`ka vy`kladannya anglijs`koyi movy` : navchal`no-metody`chny`j posibny`k dlya studentiv vy`shhy`x navchal`ny`x zakladiv* [Methods of teaching English: a teaching manual for students of higher education]. Uman: Nauka Publ

2. Rubinstein S.L. (2002) *Osnovy` zagal`noyi psy`xologiyi* [Fundamentals of General Psychology]. P.: Nauka Publ

3. Yagupov V.V. (2002) *Pedagogika* [Pedagogy]. Libid: Nauka Publ

4. Wolfovskaya T.O. (2001) *Komunikaty`vna kompetentnist` molodi yak odna z peredumov dosyagnennya zhy`ttyevoyi mety`*. [Communicative competence of youth as one of the preconditions for achieving a life goal]. *Shlyax osvity`*, 3, 13–16 (in Ukrainian)

5. Hymes, D. (1972) On communicate competence. *Sociolinguistics. Penguin Education*, 4, 269 – 293 (in English)

6. Norman B. (2018) Trainers' tips: Active listening exercises. *Training Zone*. Available at: <https://www.trainingzone.co.uk/develop/cpd/trainers-tips-active-listening-exercises>

7. Gusak L.V.(2014) *Pidhotovka Maibutnikh Uchyteliv Do Asotsiatyvnoho Navchannia Inozemnykh Mov Uchniv Pochatkovoi Shkoly* [Preparation of future teachers for associative teaching of foreign languages by primary school students: monograph / Lyudmila Gusak; for order. Peter the Goose]. Lutsk: Vezha-Druk, 2014. 364 p.

Відомості про автора:

Шляпіна Олеся Володимирівна

olesiavladimir@gmail.com

Таврійський Державний

Агротехнологічний Університет

імені Дмитра Моторного

проспект Богдана Хмельницького, 18,

Мелітополь, Запорізька область, 72312

Матеріал надійшов до редакції 28. 05. 2020 р.

Прийнято до друку.....2020 р.

Information about the author:

Olesia Shliapina

olesiavladimir@gmail.com

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

Bohdan Khmelnytsky Avenue, 18,

Melitopol, Zaporozhye region, 72312

Received at the editorial office 28. 05. 2020.

Accepted for publishing.....2020.

Шляпіна Олеся Володимирівна – викладач-стажист кафедри «Іноземні мови» Таврійського Державного Агротехнологічного Університету імені Дмитра Моторного,(м. Мелітополь);

Шляпина Олеся Владимировна - преподаватель-стажер кафедры «Иностранные языки» Таврического государственного агротехнологического университета имени Дмитрия Моторного (г. Мелитополь);

Olesia Shliapina - Lecturer, Department of Foreign Languages, Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (Melitopol);